Náklady na výrobu hydiny a vajec rapídne stúpajú

Chovatelia a spracovatelia hydiny na Slovensku zaznamenávajú výrazné zdražovanie všetkých vstupov do výroby už od začiatku roku 2021. Avšak počas roku 2022 sa intenzita nárastu nákladov výrazne zvyšuje. Najväčší nárast zaznamenávame pri cenách kŕmnych zmesí, elektrickej energie, plynu, pohonných hmôt a obalových materiálov.

Vo výkrme hydiny robia chovateľom hydiny veľké problémy rastúce ceny elektrickej energie, plynu, ale aj kŕmnych zmesí. Na rastie cien krmív sa podieľa nielen rast cien obilnín z dôvodu konfliktu na Ukrajine a tohtoročného sucha, ale aj rast cien elektriny a plynu používanej pri výrobe krmív. Za posledné 2 roky sme zaznamenali nárast cien kŕmnych zmesí pre hydinu o 59 %. Najvýznamnejší nárast bol počas roku 2022, kedy náklady na spotrebu krmív stúpli o 35 %. To sa negatívne prejavuje na ekonomike chovu hydiny, pretože každé zvýšenie cien kŕmnych zmesí má zásadný vplyv na rast výrobných nákladov v chove hydine. Dôvodom je skutočnosť, že náklady na krmivá predstavujú 60 % všetkých nákladov spojených s výkrmom hydiny.

Výrazný rast nákladov zaznamenali chovatelia hydiny aj pri elektrickej energii a plyne. Medziročne vzrástli chovateľom priemerne ceny elektrickej energie takmer 4-násobne a ceny plynu takmer 3-násobne. Niektorým chovateľom vzrástli počas tohto roku ceny elektrickej energie a plynu ešte výraznejšie a ak nepríde k regulácii alebo zastropovaniu cien elektrickej energie a plynu, postihne tento vysoký nárast všetkých chovateľov a bude nevyhnutné výrazné zvýšenie odbytových cien živej hydiny ako aj hydinového mäsa. Pokiaľ v roku 2020 sme za elektrickú energiu platili 50 EUR/MWh, niektorí chovatelia hydiny majú dnes už ceny aj na úrovni 500 EUR/MWh, čo je desaťkrát viac. Podobná situácia je aj pri plyne, kde za 2 roky ceny niektorým chovateľom stúpli z 20 EUR/MWh na 210 EUR/MWh. Tieto ceny vážne ohrozujú chov hydiny v SR. Takéto zvýšenie cien sa prejaví na nákladoch chovateľov hydiny v SR vo výške 26 miliónov EUR na zvýšených nákladoch na plyn a vo výške 5 miliónov EUR na zvýšených nákladoch na elektrickú energiu.

Celkové priemerné výrobné náklady za posledné 2 roky vzrástli pre chovateľov hydiny o 45 %. Vo

finančnom vyjadrení celkové náklady na chov živej jatočnej hydiny vzrástli priemerne o 46 centov na kg – z 0,82 EUR/kg na 1,28 EUR/kg.

V chove nosníc a v produkcii vajec je situácia tiež vážna. Nárast cien kŕmnych zmesí má nepriaznivý dopad na výrobné náklady z dôvodu, že náklady na krmivá predstavujú 50 % všetkých nákladov spojených s chovom nosníc. Celkové priemerné výrobné náklady za posledné 2 roky vzrástli pre chovateľov hydiny o 35 %. Vo finančnom vyjadrení celkové náklady na chov nosníc vzrástli priemerne o 2,27 EUR na 100 kusov vajec. Veľkým problémom pre producentov vajec je, že SR má druhú najnižšiu odbytovú cenu vajec v rámci celej EÚ.

Ladislav Birčák, NOVOGAL a.s.

Rovnako nepriaznivo sa situácia vyvíja aj pre spracovateľov hydiny, ktorým výrazným spôsobom vzrástli náklady na nákup živej jatočnej hydiny, elektrickej energie plynu, pohonných hmôt a obalových materiálov. Celkové priemerné výrobné náklady za posledné 2 roky vzrástli pre spracovateľov hydiny o 54 %. Vo finančnom vyjadrení celkové náklady na chladené kura vzrástli priemerne o 88 centov na kg – z 1,66 EUR/kg na 2,54 EUR/kg. Veľkým ohrozením pre slovenskú produkciu je aj neustále rastúci príklon spotrebiteľov k nákupu potravín za najnižšie ceny.

Pozitívne vnímame zaradenie chovu hospodárskych zvierat a potravinárskeho priemyslu medzi chránených odberateľov energií. Ak však EÚ a najmä naša vláda nezasiahnu a neprikročia k stropovaniu cien elektrickej energie a plynu pre poľnohospodárov a potravinársky priemysel, ceny hydinového mäsa a vajec v krátkej dobe extrémne porastú. To môže mať fatálny dosah nielen na nízkopríjmové skupiny nášho obyvateľstva, ale na už aj tak zdecimovaný agropotravinársky sektor.

Veľkým problémom našich chovateľov je najmä kúrenie v halách. Hrozí, že v najchladnejších mesiacoch hydinári nenaskladnia haly jednodňovými brojlerovými kurčatami a naša sebestačnosť tak rapídne klesne.

Preto je nevyhnutné zvýšenie odbytových cien živej jatočnej hydiny, hydinového mäsa a konzumných slepačích vajec tak, aby pokrývali výrobné náklady chovateľov a spracovateľov hydiny. Rovnako je nevyhnutné prijať účinné a dlhodobé opatrenia zo strany štátu pre zachovanie odvetvia:

- vyčlenenie finančných prostriedkov na podporu sektora chovu a spracovania hydiny v rovnakej výške ako v okolitých krajinách a bez limitovania veľkých podnikov,

- zastropovanie cien elektrickej energie a plynu pre potravinárskych priemysel a chovy hospodárskych zvierat a vyčlenenie finančnej podpory na zvýšené výdavky na elektrinu a plyn.